

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ45/2021

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 25^η Ιουνίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι ένα (2021), ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.00 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής και Αρχή) μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Προεδρεύων:** Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος
- 2. Μέλη:** Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης
Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αικατερίνη Αλτιπαρμάκη, Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων

Εισηγήτρια: Παναγιώτα Αλεξίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστη η εισηγήτρια Παναγιώτα Αλεξίου, μέσω τηλεδιάσκεψης, η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Ελέγχου Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

ΘΕΜΑ: Αίτημα της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ για παροχή σύμφωνης γνώμης προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32, παρ.2, περ. γ' του ν . 4412/2016, για την ανάθεση συμβάσεων: α. εκπόνησης τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και οριστικής υδραυλικής μελέτης του οδικού τμήματος «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €226.506 (πλέον Φ.Π.Α.) β. εκπόνησης τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης, οριστικής υδραυλικής μελέτης και προκαταρκτικών τεχνικών του οδικού τμήματος «Δάφνες – Παχιά Άμμος», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €223.055 (πλέον Φ.Π.Α.)

.....

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1. Από τη μελέτη των στοιχείων και εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.2. «1.1 Κατά τη διάρκεια σφοδρής βροχόπτωσης στις 25 και 26 Σεπτεμβρίου 2017 και των πλημμυρών που ακολούθησαν, προκλήθηκαν μεγάλες καταστροφές στο οδικό δίκτυο της Νήσου Σαμοθράκης. Συγκεκριμένα, ύστερα από αυτοψία κλιμακίου της «Εγνατία Οδός Α.Ε.» (Ε.Ο.Α.Ε.), παρατηρήθηκαν βλάβες σε πολλές θέσεις του οδικού δικτύου, με κύρια χαρακτηριστικά τις αποφράξεις πλήθους οχετών από φερτά υλικά, αστοχίες φερόντων στοιχείων τους έως και σε κάποιες θέσεις την πλήρη αστοχία τους, υποσκαφές οδοστρώματος, αστοχίες τριγωνικών ρείθρων, πλευρικών τάφρων, τοπικά έντονες ρηγματώσεις και καθιζήσεις οδοστρώματος καθώς και καταπτώσεις εδαφικού μανδύα ορυγμάτων της οδού, με αποτέλεσμα να καθίσταται επισφαλής η χρήση αρκετών οδικών τμημάτων της Νήσου.

1.2 Με βάση τα παραπάνω, η Νήσος κηρύχθηκε σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης, βάσει της υπ' αρ 6860/26.09.2017 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (α. σχετικό). Η εν λόγω απόφαση ακολούθως παρατάθηκε με τις υπ' αρ. 2020/21.03.2018, 6519/24.09.2018, 2193/19.03.2019, 6142/13.09.2019, 2189/26.03.2020 και τελικώς με την υπ' αρ. 2373/24.03.2021 έως τις 29.09.2021 καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης (β.σχετικό).

1.3 Στις 30.11.2017 κοινοποιήθηκε στην Ε.Ο.Α.Ε. το υπ' αρ. 15140/30.11.2017 έγγραφο του Γενικού Διευθυντή Συγκοινωνιακών Υποδομών προς τη Δ13 (Δ.Ο.Υ.) (γ. σχετικό), βάσει του οποίου, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Δήμου Σαμοθράκης ζητήθηκαν οι άμεσες ενέργειες της Υπηρεσίας για τη σύναψη τριμερούς Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, της «Εγνατία Οδός Α.Ε.» και του Δήμου Σαμοθράκης, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί, μελετηθεί και υλοποιηθεί μια σειρά από έργα αποκατάστασης των προκληθεισών ζημιών στις υποδομές της νήσου, από τη θεομηνία.

1.4 Κατόπιν διαβουλεύσεων με το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών με την υπ' αρ. 956/28/02.11.2018 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ο.Α.Ε. εγκρίθηκε η σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.», του «Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών» και του «Δήμου Σαμοθράκης» για την υλοποίηση παρεμβάσεων αποκατάστασης υφιστάμενων υποδομών και δικτύων και δημιουργίας νέων στη Νήσο Σαμοθράκη, λόγω των πλημμυρών στις 25 και 26 Σεπτεμβρίου 2017, συνολικού προϋπολογισμού €4.000.000, πλέον Φ.Π.Α. (δ. σχετικό).

1.5 Οι διαδικασίες υπογραφής, χωρίς ευθύνη της υπηρεσίας, ολοκληρώθηκαν στις 28.09.2020 οπότε και υπεγράφη η Προγραμματική Σύμβαση, προϋπολογισμού €4.960.000 (με Φ.Π.Α.) για την «Υλοποίηση παρεμβάσεων αποκατάστασης υποδομών και δικτύων και δημιουργίας νέων στη Νήσο Σαμοθράκη λόγω των πλημμυρών στις 25 και 26 Σεπτεμβρίου 2017». Η χρονική διάρκεια της Προγραμματικής Σύμβασης είναι 52 μήνες από την υπογραφή της, με επιμέρους χρονοδιάγραμμα 10 μηνών για την ωρίμανση των μελετών και τη δημοπράτηση των έργων (ε. σχετικό).

1.6 Βάσει της ως άνω Προγραμματικής Σύμβασης, η Ε.Ο.Α.Ε. ως Αναθέτουσα Αρχή αναλαμβάνει τη διαδικασία συμβασιοποίησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Ν.4412/2016, καθώς και ως Προϊσταμένη Αρχή και Διευθύνουσα Υπηρεσία την μελετητική ωρίμανση του έργου.

1.7 Ακολούθησε συλλογή των υφιστάμενων μελετών από το Δήμο Σαμοθράκης (υφιστάμενων τοπογραφικών αποτυπώσεων, κ.α.), εξέταση πληρότητας και αξιολόγησή τους, προκειμένου να καθορισθεί με ακρίβεια το απαιτούμενο μελετητικό αντικείμενο ανά είδος μελέτης και να κοστολογηθεί, εν αναμονή

της έγκρισης χρηματοδότησης.

1.8 Από την αξιολόγηση των στοιχείων προέκυψε ότι οι επεμβάσεις διαχωρίζονται σε δύο (2) κατηγορίες, κύριες και δευτερεύουσες.

α. Οι κύριες αφορούν στα οδικά τμήματα «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι», μήκους 10,5km και «Δάφνες – Παχιά Άμμος», μήκους 6,5km όπου εμφανίζονται προβλήματα τα οποία χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης όπως είναι:

- βραχοκαταπτώσεις πρανών,
- κατολισθήσεις του εδαφικού μανδύα των ορυγμάτων,
- υποσκαφές επιχωμάτων,
- αποφράξεις πλήθους οχετών από φερτά υλικά,
- αστοχίες φερόντων στοιχείων οχετών έως και σε κάποιες θέσεις την πλήρη αστοχία τους,
- εκτεταμένες υποσκαφές οδοστρώματος,
- αστοχίες τριγωνικών ρείθρων, πλευρικών τάφρων,
- τοπικά έντονες ρηγματώσεις και καθιζήσεις οδοστρώματος

β. Οι δευτερεύουσες επεμβάσεις αφορούν σε έργα τα οποία δεν χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης και αφορούν σε αποκαταστάσεις αποχετευτικών δικτύων, αντιπλημμυρικές παρεμβάσεις, οριοθετήσεις ρεμάτων καθώς και επεμβάσεις σε δημόσιες κτιριακές υποδομές.

1.9 Με την υπ' αρ.140152/31.12.2020 Απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων εγκρίθηκε η ένταξη του έργου στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, προϋπολογισμού €4.960.000 (με Φ.Π.Α.), (στ. σχετικό).

1.10 Στις 12.01.2021 ο Δήμαρχος Σαμοθράκης απέστειλε έγγραφο προς την Ε.Ο.Α.Ε. (υπ' αρ.94547/12.01.2021), (ζ. σχετικό), συνοδευόμενο από φωτογραφικό υλικό, επισημαίνοντας ότι οι υποδομές της νήσου παραμένουν σε οριακή κατάσταση, ενώ η κατάσταση του οδικού άξονα οδικού από «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι» με την πάροδο του χρόνου έχει επιδεινωθεί ραγδαία με ορατό πλέον τον κίνδυνο διακοπής της κυκλοφορίας. Η επιδείνωση των φαινομένων επιβεβαιώθηκε και με την εκ νέου αυτοψία κλιμακίου της Ε.Ο.Α.Ε. στις 01.03.2021 και 02.03.2021 κατά την οποία ελέγχθηκε η διαμορφωθείσα κατάσταση στο οδικό τμήμα «Δάφνες – Παχιά Άμμος», ενώ παράλληλα διαπιστώθηκε ότι οι θέσεις που παρουσιάζουν προβλήματα έχουν αυξηθεί από 35 σε 57.

1.11 Από την νέα αυτοψία, παρουσία του Δημάρχου της Νήσου και της τοπικής Αρχής, προέκυψε ότι στα οδικά τμήματα «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι» και «Δάφνες – Παχιά Άμμος», τα κατολισθητικά φαινόμενα έχουν εξελιχθεί, υπάρχει επιδείνωση των υποσκαφών και των καθιζήσεων και καθίσταται πλέον αναγκαία η άμεση δρομολόγηση των ενεργειών για την αποκατάστασή και την ασφαλή χρήση των οδικών δικτύων, λόγω και της επικείμενης τουριστικής περιόδου. Τέλος, προς αποφυγή ατυχήματος πρέπει άμεσα να γίνει τοποθέτηση προσωρινής σήμανσης. Συνημμένα δίνεται φωτογραφική τεκμηρίωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις εν λόγω συνθήκες και δεδομένου ότι η νήσος βρίσκεται ακόμη σε «Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης» έως τις 29.09.2021, προτείνονται, για την κάλυψη των μελετητικών αναγκών και την άμεση υλοποίηση των κυρίων επεμβάσεων της παρ. 1.8α, η ανάθεση δύο (2) συμβάσεων, μια (1) για κάθε

οδικό τμήμα, για την εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, υδραυλικής και μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σύμφωνα με το Ν.4412/2016, άρθρο 32, παρ. 2γ και της Εγκυκλίου 18/ΔΝΣΑ'/οικ.68559/Φ.ΕΓΚΥΚΛ./19.10.2016, παρ. 12, εκτιμώμενου προϋπολογισμού €226.506 (πλέον Φ.Π.Α.) στο οδικό τμήμα «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι» και €223.055 (πλέον Φ.Π.Α.) στο οδικό τμήμα «Δάφνες – Παχιά Άμμος».

Η Διεύθυνση Μελετών της Ε.Ο.Α.Ε., συνέταξε τα Τεχνικά Αντικείμενα και τους πίνακες προεκτίμησης προϋπολογισμών / αμοιβών των απαιτούμενων μελετών, τα οποία δίνονται συνημμένα.

Η μελετητική ωρίμανση των δευτερευουσών επεμβάσεων της παρ.1.8β, θα επιτευχθεί μέσω διαδικασιών ανάθεσης κατά το άρθρο 27 και λοιπές διατάξεις του Νόμου 4412/2016, αλλά και από υφιστάμενες συμβάσεις Συμφωνίες – Πλαίσιο.

Η παραπάνω γενική στρατηγική για την υλοποίηση των μελετών του Έργου εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 1017/5/11.03.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ο.Α.Ε. (η. σχετικό).

Για την υλοποίηση της εν λόγω απόφασης και δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός των μελετών είναι άνω του ορίου της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, μετά την έκδοση της σύμφωνης γνώμης από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Α.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ), κατ' εφαρμογή του άρθρου 2, παρ.2, περ. γ' υποπερίπτωση (δδ) του Ν.4013/2011, θα ακολουθήσει νέα εισήγηση και έγκρισή της από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ο.Α.Ε. για τη διαδικασία ανάθεσης με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32, παρ.2, περ.γ' του Ν.4412/2016 (κατεπίγον) των συμβάσεων:

α. Εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και οριστικής υδραυλικής μελέτης του οδικού τμήματος «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €226.506 (πλέον Φ.Π.Α.)

β. Εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης, οριστικής υδραυλικής μελέτης και προκαταρκτικών τεχνικών του οδικού τμήματος «Δάφνες – Παχιά Άμμος», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €223.055 (πλέον Φ.Π.Α.)

2. ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

2.1 Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 26 του Ν. 4412/2016 «Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να προσφεύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό».

2.2 Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. [...] Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις [...] στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

2.3 Η ΕΟΑΕ είναι μη κεντρική αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2, παρ. 1 περ. 2 και 3 του Ν. 4412/2016 και ανήκει στους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

2.4 Ο προϋπολογισμός των μελετητικών εργασιών των δύο (2) συμβάσεων, όπως αυτός προέκυψε βάσει του Κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών, (Υπουργικές αποφάσεις ΔΝΣγ/32129/ΦΝ466/ΦΝ 466, ΦΕΚ Β' 2519/20.07.17 και ΔΝΣγ/οικ56023/ΦΝ 466/02.08.17, ΦΕΚ 2724/03.08.17) είναι άνω των κατώτατων ορίων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 5 «Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)» του Ν. 4412/2016, και στο άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

2.5 Η Νήσος Σαμοθράκη εξακολουθεί να βρίσκεται σε «Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης» έως τις 29.09.2021, ενώ όπως προκύπτει τόσο από το έγγραφο του Δημάρχου, (ζ. σχετικό) όσο και από την πρόσφατη αυτοψία της Ε.Ο.Α.Ε. τα φαινόμενα που δημιουργήσαν οι βροχοπτώσεις εντείνονται με την πάροδο του χρόνου και η εφαρμογή διαδικασιών σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν.4412/2016 για την μελετητική ωρίμανση στα οδικά τμήματα «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι» και «Δάφνες – Παχιά Άμμος» καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας.

2.6 Η παρούσα κατάσταση στα εν λόγω οδικά τμήματα κρίνεται επισφαλής καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος σε περίπτωση νέων καιρικών φαινομένων, ακόμα και ήπιας μορφής, να προκληθεί ολική κατάρρευση των πρανών, πλήρης υποσκαφή των επιχωμάτων και κατ' επέκταση κατάρρευση του οδοστρώματος. Αποτέλεσμα θα είναι η διακοπή της κυκλοφορίας των οχημάτων, με κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τους κατοίκους των οικισμών και επισκεπτών της νήσου και η πρόκληση ατυχήματος με κίνδυνο απώλειας ανθρώπινης ζωής. Τέλος, οι προκληθείσες ζημιές στις ιδιοκτησίες κατά περίπτωση μπορούν να οδηγήσουν τελικώς σε σημαντικότερες απώλειες περιουσιών (καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κ.α.).

2.7 Ενόψει της επικείμενης τουριστικής περιόδου, κρίνεται κρίσιμη η άμεση εγκατάσταση προσωρινής σήμανσης ασφάλισης προς αποφυγή ατυχημάτων, όπως αυτή θα προκύψει από τη σχετική προτεινόμενη προς ανάθεση μελέτη.

2.8 Οι περιστάσεις που οδηγούν στην κατεπείγουσα ανάγκη της αποκατάστασης λειτουργίας των βασικών υποδομών της νήσου, για την ασφάλεια των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών (δεδομένης της επικείμενης τουριστικής περιόδου) και γενικότερα για την εξασφάλιση της κανονικότητας της κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας, προφανώς δεν απορρέουν από ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής.

Η Ε.Ο.Α.Ε. μετά την υπογραφή της προγραμματικής Σύμβασης και σε αναμονή της χρηματοδότησης του έργου (13.12.2020) δεν μπορούσε να προχωρήσει σε ενέργειες συμβασιοποίησης των μελετών. Προέβη παρόλα αυτά άμεσα σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προετοιμασίας της διαγωνιστικής διαδικασίας, που αφορά στην συλλογή των υφιστάμενων μελετών, στην επί τόπου αυτοψία, στην αξιολόγηση των στοιχείων, στον καθορισμό του μελετητικού αντικειμένου και τέλος στην κοστολόγησή του.

2.9 Οι προτεινόμενες δύο (2) συμβάσεις για την εκπόνηση των απαιτούμενων οριστικών μελετών οδοποιίας, υδραυλικών έργων, μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τοπογραφικών μελετών, θα ανατεθούν προκειμένου να καλύψουν τις απολύτως αναγκαίες μελέτες των δύο συγκεκριμένων οδικών τμημάτων «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι» και «Δάφνες – Παχιά Άμμος» με χρονική συμβατική διάρκεια 5 μηνών, και σε καμία περίπτωση δεν ανατίθενται για την κάλυψη πάγιων και διαρκών μελετητικών αναγκών, είτε για έργα της Νήσου Σαμοθράκης είτε για άλλα έργα της Ε.Ο.Α.Ε.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, αιτούμεθα την παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 32, παρ.2, περ. γ' του Ν.4412/2016 (κατεπείγον), για την ανάθεση των συμβάσεων:

α. Εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων

και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και οριστικής υδραυλικής μελέτης του οδικού τμήματος «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €226.506 (πλέον Φ.Π.Α.)

β. Εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης, οριστικής υδραυλικής μελέτης και προκαταρκτικών τεχνικών του οδικού τμήματος «Δάφνες – Παχιά Άμμος», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €223.055 (πλέον Φ.Π.Α.)».

2.3. Σύμφωνα με το υποβληθέν «Τεχνικό Αντικείμενο Εργασιών» ως προς την πρώτη (υπό στοιχείο α) ανωτέρω σύμβαση, σημειώνεται ότι σε αυτό περιγράφονται οι εργασίες τις οποίες θα εκπονήσει ο Ανάδοχος και αφορούν στην οριστική μελέτη οδοποιίας, την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένης της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης), την μελέτη επάρκειας των υφιστάμενων οχετών και της οριστικής υδραυλικής μελέτης καθώς και εργασιών τοπογραφικής αποτύπωσης, στη Νήσο Σαμοθράκη στο οδικό δίκτυο “Ακρωτήριο Φονιάς-Κήποι”. Στο εν λόγω έγγραφο αναφέρονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

«Το οδικό δίκτυο “Ακρωτήριο Φονιάς - Κήποι» στη Νήσο Σαμοθράκη είναι υφιστάμενη οδός μήκους 10,5km περίπου. Από τις πλημμύρες της 25ης και 26ης Σεπτεμβρίου 2017 υπέστη ζημιές για τις οποίες απαιτείται αποκατάσταση ή/και αντικατάσταση των υδραυλικών και τεχνικών έργων, αντιστηρίξεις πρανών και βελτιώσεις χάραξης τοπικά.

Κατά την πρόσφατη διενεργηθείσα αυτοψία της Ε.Ο.Α.Ε, διαπιστώθηκε κατά μήκος της οδού, μικτής διατομής, έντονη επιδείνωση της κατάστασης της οδού σε σχέση με τα ευρήματα του 2017, που καθιστά επισφαλής και επικίνδυνη τη χρήση της οδού, τόσο στην παρούσα όσο και στη θερινή-τουριστική περίοδο, λόγω αύξησης της κυκλοφορίας.

Πιο συγκεκριμένα:

Διαπιστώθηκε αστοχία υφιστάμενων οχετών, κατάπτωση πρανών και στηθαίων ασφαλείας, υποσκαφή οδοστρώματος (σε κάποιες θέσεις έως τον άξονα της οδού) καθώς και αστοχία αντιστήριξης της οδού σε πολλαπλές θέσεις. Για την αποκατάστασή των ζημιών απαιτούνται επεμβάσεις κατά μήκος της οδού καθώς και τροποποίηση της χάραξης σε ιδιαίτερα επικίνδυνες ζώνες. Θα εξετασθεί η δυνατότητα ανύψωσης της οδού και η μετατόπισή της προς τα ανάντη, τοπικά. Οι αλλαγές αυτές συνεπάγονται και εκπόνηση νέας υδραυλικής μελέτης της οδού, μετά τον έλεγχο επάρκειας των υφιστάμενων οχετών και τη μελέτη νέων, όπου απαιτηθεί.

Για τη μελετητική ωρίμανση του ως άνω έργου απαιτείται η σύνταξη - εκπόνηση των παρακάτω μελετών:

- Τοπογραφική αποτύπωση
- Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων – Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση
- Έλεγχος υδραυλικής επάρκειας υφιστάμενων οχετών
- Οριστική μελέτη οδοποιίας αναβάθμισης/βελτίωσης υφιστάμενης οδού (τοπικά)
- Οριστική Υδραυλική Μελέτη του οδικού δικτύου “Ακρωτήριο Φονιάς - Κήποι»
- Γεωερευνητικές εργασίες
- Γεωλογικές και γεωτεχνικές μελέτες – γνωματεύσεις
- Μελέτες τεχνικών έργων, οχετών, τοίχων αντιστήριξης πρανών, βραχοπαγίδων.
- Τεύχη Δημοπράτησης κατασκευής

Περαιτέρω, σύμφωνα με το ίδιο ως άνω έγγραφο (σελ. 19), ο προβλεπόμενος συνολικός χρόνος ολοκλήρωσης του μελετητικού έργου θα ανέλθει καταρχάς σε χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών, αναλυόμενος σε επίπεδο παραδοτέων ως εξής:

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ «ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΦΟΝΙΑΣ – ΚΗΠΟΙ»

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΟΥΣ

A/A	Εκτιμώμενος καθαρός χρόνος εκπόνησης (σε ημέρες)	Αμοιβή μελέτης (€)		Απρόβλεπτα 15% (€)	Παραδοτέα
1	10	-			Έκθεση Εκτίμησης Έργου
2	30	26.725,00			Μελέτη Τοπογραφικής Αποτύπωσης
3	30	ΜΠΕ	50.300,00		Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση
		ΕΟΑ	19.785,00		
		ΣΥΝΟΛΟ	70.085,00		
4	45	51.500,00			Οριστική μελέτη Οδοποιίας (και ΣΑΥ+ΦΑΥ)
5	30	48.652,00			Οριστική υδραυλική μελέτη
Αμοιβή μελετών		196.962,00			
15% Απρόβλεπτα				29.544.30	
ΣΥΝΟΛΟ με στρογγυλοποίηση				226.506,00	

2.4. Ως προς τη δεύτερη σκοπούμενη σύμβαση, η οποία αφορά στην εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης, οριστικής υδραυλικής μελέτης και προκαταρκτικών τεχνικών του οδικού τμήματος «Δάφνες – Παχιά Άμμος», υπεβλήθη ομοίως «Τεχνικό Αντικείμενο Εργασιών», στο οποίο αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Το οδικό τμήμα «Δάφνες – Παχιά Άμμος» στη Νήσο Σαμοθράκη είναι υφιστάμενη οδός μήκους 6,5km περίπου, η οποία επλήγη σημαντικά από τις πλημμύρες της 25ης και 26ης Σεπτεμβρίου 2017, ενώ το εύρος των ζημιών εξελίχθηκε και διευρύνθηκε με την πάροδο του χρόνου λόγω νέων έντονων καιρικών φαινομένων.

Κατά την προσφάτως διενεργηθείσα αυτοψία της Ε.Ο.Α.Ε, διαπιστώθηκε κατά μήκος της οδού, μικτής διατομής, έντονη επιδείνωση της κατάστασης της οδού σε σχέση με τα ευρήματα του 2017, καθιστώντας επισφαλής και επικίνδυνη τη χρήση της οδού, τόσο στην παρούσα όσο και στη θερινή-τουριστική περίοδο, λόγω αύξησης της κυκλοφορίας.

Πιο συγκεκριμένα:

Διαπιστώθηκε αστοχία υφιστάμενων οχτών, έντονη μεταφορά φερτών υλικών ρεμάτων με αποτέλεσμα την πλήρωση αυτών και την κατάκλιση της οδού με φερτά, αστοχίες και καταπτώσεις πρανών και αντιστηρίξεων της οδού σε πολλαπλές θέσεις.

Απαιτείται αναβάθμιση της υφιστάμενης οδού και βελτίωση της χάραξης, όπου κριθεί αναγκαίο με κατασκευή νέων οχετών, αντιστηρίξεων πρανών καθώς και γεφυρών. Όπου απαιτηθεί θα εξεταστεί νέα χάραξη.

Για τη μελετητική ωρίμανση του έργου «Δάφνες – Παχιά Άμμος» απαιτείται η σύνταξη / εκπόνηση των παρακάτω μελετών:

- Τοπογραφική αποτύπωση της υφιστάμενης οδού
- Οριστική Μελέτη Οδοποιίας αναβάθμισης/βελτίωσης της οδού.
- Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων – Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση
- Οριστική Υδραυλική Μελέτη
- Γεωερευνητικές εργασίες
- Οριστική Γεωλογική και γεωτεχνικές μελέτες - γνωματεύσεις
- Προκαταρκτικές και Οριστικές Μελέτες τεχνικών έργων.
- Τεύχη Δημοπράτησης κατασκευής

Από τις παραπάνω μελέτες έχουν ανατεθεί η Γεωλογική και οι Γεωτεχνικές μελέτες σε επιμέρους σύμβαση υφιστάμενης Συμφωνίας –Πλαίσιο και επίκειται η υπογραφή της.».

Ο συνολικός συμβατικός χρόνος ολοκλήρωσης του μελετητικού έργου ανέρχεται σε πέντε (5) μήνες, ενώ οι καθαροί χρόνοι και ο επιπρόσθετος χρόνος του χρονοδιαγράμματος που θα υποβάλουν οι ενδιαφερόμενοι στην τεχνική προσφορά τους δεν πρέπει να υπερβαίνουν τον αριθμό των πέντε (5) μηνών, σύμφωνα με το ίδιο ως άνω έγγραφο (σελ. 18).

Σύμφωνα με τον πίνακα «κωδικοποίησης των επιμέρους μελετών»:

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ «ΔΑΦΝΕΣ – ΠΑΧΙΑ ΑΜΜΟΣ»				
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΟΥΣ				
A/A	Εκτιμώμενος καθαρός χρόνος εκπόνησης (σε ημέρες)	Αμοιβή μελέτης (€)	Απρόβλεπτα 15% (€)	Παραδοτέα
1	10	-	-	Έκθεση Εκτίμησης Έργου
2	45	70.356,00		Οριστική μελέτη Οδοποιίας (και ΣΑΥ+ ΦΑΥ)
3	30	ΜΠΕ: 21.653,50 ΕΟΑ: 19.783,50 ΣΥΝΟΛΟ: 41.437		Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων – Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση
4	30	22.828,00		Μελέτη Τοπογραφικής Αποτύπωσης
5	45	47.160,00		Οριστική υδραυλική μελέτη οδού (και ΣΑΥ+ ΦΑΥ)
6	20	12.178,00		Προκαταρκτικές μελέτες τεχνικών
Αμοιβή μελετών		193.961,00		
15% Απρόβλεπτα			29.094,15	
ΣΥΝΟΛΟ με στρογγυλοποίηση			223.055,00	

2.5. Συνημμένα στο αίτημα υποβάλλονται επιπροσθέτως και τα κάτωθι έγγραφα – στοιχεία:

(α) Η με Α.Π. 6860/26.09.2017 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, με την οποία

κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ο Δήμος Σαμοθράκης της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, «για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από έντονα καιρικά φαινόμενα (έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες) που εκδηλώθηκαν στις 25.09.2017 και 26.09.2017 στην παραπάνω περιοχή. **Η εν λόγω κήρυξη θα διαρκέσει έξι (6) μήνες, ήτοι έως και 26 Μαρτίου 2018.** Μετά το πέρας του καθορισθέντος χρόνου θα γίνει, χωρίς νέο έγγραφο, άρση της παραπάνω κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας. Ο συντονισμός ανατίθεται στον Δήμο Σαμοθράκης».

(β) Το με **Α.Π. 15140/30.11.2017** έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Συγκοινωνιακών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με το οποίο γνωστοποιείται στην αρμόδια Διεύθυνση του εν λόγω Υπουργείου, το αίτημα του Δήμου Σαμοθράκης προς σύναψη προγραμματικής σύμβασης μεταξύ Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Εγνατίας Οδού Α.Ε. και Δήμου Σαμοθράκης, προκειμένου να «**χρηματοδοτηθεί, μελετηθεί και υλοποιηθεί μια σειρά από έργα αποκατάστασης των ζημιών από τη θεομηνία 25^{ης} και 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2017. Παράλληλα ζητά χρηματοδότηση του Δήμου Σαμοθράκης για την άμεση υλοποίηση ορισμένων έργων**».

(γ) Η ανακοίνωση απόφασης (ΑΔΑ: Ψ77Ε46Ψ8ΟΝ-9ΣΔ) σε συνέχεια της υπ' αριθμ. **956/02.11.2018** συνεδρίασης του Δ.Σ. της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., με θέμα «**έγκριση σύναψης προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ και ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (Υπ. ΥΠΟ.ΜΕ) της «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» και του «ΔΗΜΟΥ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ**», για την υλοποίηση παρεμβάσεων αποκατάστασης υφιστάμενων υποδομών και δικτύων και δημιουργίας νέων στη Νήσο Σαμοθράκη, λόγω των πλημμυρών στις 25 και 26 Σεπτεμβρίου 2017, συνολικού προϋπολογισμού 4.000.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ [...]».

(δ) Η από **28.09.2020** Προγραμματική Σύμβαση «**για την υλοποίηση παρεμβάσεων αποκατάστασης υποδομών και δικτύων και δημιουργίας νέων στη Νήσο Σαμοθράκη λόγω των πλημμυρών στις 25 και 26 Σεπτεμβρίου 2017**», μεταξύ Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Εγνατίας Οδού Α.Ε. και Δήμου Σαμοθράκης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της εν λόγω προγραμματικής σύμβασης, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ανέλαβε «**τη χρηματοδότηση, τον συντονισμό των ενεργειών ωρίμανσης, τη διαδικασία ανάθεσης και την εποπτεία ως Προϊσταμένη Αρχή της εκτέλεσης των αναγκαίων έργων κατασκευής [...] την εκπόνηση master plan αντιπλημμυρικών έργων [...] τη μέριμνα για τη χρηματοδότηση [...]**».

Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., σύμφωνα με το ίδιο ως άνω άρθρο ανέλαβε, μεταξύ άλλων, «**4.2.1. Ως αναθέτουσα αρχή, τη διαδικασία συμβασιοποίησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του ν. 4412/2016, των απαραίτητων μελετών αρμοδιότητάς της για την κατασκευή των έργων της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης, λαμβάνοντας υπ' όψιν το επείγον του θέματος.**

4.2.2. τη διαχείριση, ως Προϊσταμένη Αρχή και Διευθύνουσα Υπηρεσία, της εκπόνησης της μελέτης πρόληψης και αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων [...]».

Τέλος, ο Δήμος Σαμοθράκης ανέλαβε, μεταξύ άλλων, «**4.3.3. τις προκαταρκτικές μελέτες και προτάσεις αντιμετώπισης κατολισθήσεων και βροχοπτώσεων [...]**».

Σύμφωνα με το άρθρο 5 «**Διάρκεια –Χρονοδιάγραμμα της Προγραμματικής Σύμβασης**», η διάρκεια αυτής ορίστηκε σε 52 μήνες, ως εξής:

10 μήνες για την ωρίμανση των μελετών και την ολοκλήρωση των διαδικασιών μέχρι τη δημοσίευση της δημοπράτησης της πρώτης εργολαβίας,

7 μήνες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάθεσης εκάστης εργολαβίας

12 μήνες για την ολοκλήρωση εκάστης εργολαβίας,

15 μήνες περίοδος υποχρεωτικής συντήρησης από τον ανάδοχο εκάστου έργου,

3 μήνες για την παραλαβή και παράδοση εκάστου έργου.

Εκτιμάται ότι οι προγραμματιζόμενες παρεμβάσεις θα υλοποιηθούν με έξι (6) εργολαβίες. Η δημοπράτηση της δεύτερης εργολαβίας θα γίνει εντός ενός μηνός από τη δημοπράτηση της πρώτης εργολαβίας και ούτω καθεξής [...] το υπόψη χρονοδιάγραμμα ισχύει υπό την προϋπόθεση της έγκαιρης χρηματοδότησης, της εξασφάλισης των αναγκαίων αδειοδοτήσεων και εφαρμογής των κείμενων διατάξεων του ν. 4412/2016.

Παράταση διάρκειας, για όσο διάστημα κριθεί αναγκαίο, είναι δυνατή ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της εντολοδόχου, σχετική εισήγηση της Επιτροπής του άρθρου 7 της παρούσας [...] και έγκριση των συμβαλλομένων μερών.

Η Προγραμματική Σύμβαση λήγει με την υπογραφή του τελευταίου σχετικού Πρωτοκόλλου Οριστικής Παραλαβής των έργων.

Μετά την έγκριση του Πρωτοκόλλου Οριστικής Παραλαβής, κάθε ενός έργου, το έργο θα παραδοθεί με σχετικό πρωτόκολλο, στον Δήμο Σαμοθράκης για τη λειτουργία και συντήρησή του.»

Το άρθρο 6 της Προγραμματικής Σύμβασης προβλέπει ότι : «η χρηματοδότηση για την ωρίμανση και υλοποίηση των παρεμβάσεων της παρούσας Προγραμματικής Σύμβασης με συνολικό προϋπολογισμό 4.960.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., θα καλυφθεί από Εθνικούς Πόρους από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων αρμοδιότητας Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ. Ο προϋπολογισμός των επιμέρους απαιτούμενων παρεμβάσεων θα προσδιορισθεί επακριβώς με την εκπόνηση των αντίστοιχων σχετικών μελετών [...].

(ε) Η με Α.Π. **140152/31.12.2020** Συλλογική Απόφαση (ΣΑΕ) Ε071 ΤΡΟΠ.0 (ΑΔΑ 6ΓΟΥ46ΜΤΛΡ-Χ12), με την οποία ο Υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων αποφάσισε την έγκριση της ένταξης στο Π.Δ.Ε. 2020 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, των έργων που αναφέρονται στους συνημμένους σε αυτή πίνακες, συνολικά 105, μεταξύ των οποίων **(σελ. 28 ΣΑΕ)** και την με κωδικό έργου 2019ΣΕ07100011 έγκριση των παρεμβάσεων «αποκατάστασης υποδομών και δικτύων και δημιουργίας νέων στη Νήσο Σαμοθράκη, λόγω των πλημμυρών στις 25 και 26 Σεπτεμβρίου 2017 (δράσεις ωρίμανσης, κατασκευές, ΟΚΩ)», συνολικού προϋπολογισμού 4.960.000,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

(στ) Το με Α.Π. **124/12.01.2021** έγγραφο του Δημάρχου Σαμοθράκης, στο οποίο αναφέρονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: «[δ]εδομένου του χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει από τα δυσμενή συμβάντα, οι υποδομές του νησιού μας παραμένουν σε οριακή κατάσταση, με σημαντικό μέρος τους να επιδεινώνεται με την πάροδο του χρόνου. Ενδεικτικά σας αναφέρω τον οδικό άξονα προς την παραλία Κήποι, του οποίου η κατάσταση έχει επιδεινωθεί ραγδαία, με ορατό τον κίνδυνο διακοπής της κυκλοφορίας. [...] αιτούμαστε την άμεση ενεργοποίηση της [...] Προγραμματικής Σύμβασης, προκειμένου να προχωρήσουν οι απαραίτητες ενέργειες για την αποκατάσταση των βλαβών των υποδομών του νησιού μας, μεταξύ των οποίων και του οδικού άξονα προς την παραλία Κήποι, προκειμένου να διασφαλισθεί η ασφαλής και απρόσκοπτη χρήση του από τους κατοίκους και τους επισκέπτες του νησιού μας [...].»

(ζ) Η με Α.Π. **2373/24.03.2021** Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, με την οποία παρατάθηκε η κήρυξη σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας ο Δήμος Σαμοθράκης, «καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης και το έργο της διαχείρισης των συνεπειών από τις

καταστροφές που προκλήθηκαν από έντονα καιρικά φαινόμενα (έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες) που εκδηλώθηκαν στις 25.09.2017 και 26.09.2017, δεν έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω 8 και 9 σχετικά. Η εν λόγω παράταση κήρυξης θα ισχύει για έξι (6) μήνες, ήτοι έως και **29 Σεπτεμβρίου 2021**. Μετά το πέρας του καθορισθέντος χρόνου θα γίνει, χωρίς νέο έγγραφο, άρση της παραπάνω κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας.»

Σημειώνεται ότι τα 8 και 9 σχετικά, στα οποία αναφέρεται η ως άνω απόφαση, αφορούν στο με Α.Π. 70249/733/22.03.2021 έγγραφο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και στο με Α.Π. 1345/22.03.2021 έγγραφο του Δήμου Σαμοθράκης, αντίστοιχα, προς τον Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας.

2.6. Εν συνεχεία και σε απάντηση του με Α.Π. 2498/25.05.2021 εγγράφου της Αρχής, με το οποίο ζητήθηκαν περαιτέρω στοιχεία και πληροφορίες, η αιτούσα υπέβαλε το από 31.05.2021 έγγραφο, στο οποίο αναφέρονται τα ακόλουθα:

«1. Οι ζημιές που προκλήθηκαν στη Νήσο Σαμοθράκη οφείλονται αρχικά σε απρόβλεπτες περιστάσεις και ειδικότερα στην σφοδρή βροχόπτωση της 25ης και 26ης Σεπτεμβρίου του 2017.

Συγκεκριμένα:

Όπως προκύπτει από στοιχεία του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών για τον σταθμό της Σαμοθράκης, ο οποίος ξεκίνησε τη λειτουργία του Αύγουστο του 2008, το ύψος βροχής ήταν 237,4mm την 25η Σεπτεμβρίου ενώ μόνο σε μία ώρα μετρήθηκαν 103mm. Την επόμενη ημέρα 26 Σεπτεμβρίου το ύψος βροχής ήταν 91,8mm, ήτοι 329,2mm συνολικά, σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Αναλύοντας τα παραπάνω στοιχεία, ώστε να γίνει αντιληπτή η ένταση του ακραίου καιρικού φαινομένου, από στοιχεία του ίδιου φορέα, προκύπτει ότι:

- ο Σεπτέμβριος του 2017 ήταν ο πιο υγρός μήνας που έχει καταγραφεί από την έναρξη λειτουργίας του σταθμού (2008) έως τέλος του 2020 (13 έτη)
- το σύνολο του υετού (329,2mm) καταγράφηκε εντός 48ωρών
- η ημερήσια βροχόπτωση της 25/09/2017 είναι η μεγαλύτερη ημερήσια καταγραφή των ετών 2009 – 2020
- Εντός του διημέρου 25 & 26 Σεπτεμβρίου 2017 καταγράφηκε η μισή ποσότητα κατακρημνισμάτων (329,2mm) που καταγράφεται κατά μέσο όρο καθ' όλη τη διάρκεια ενός έτους (672.9mm).

Η σφοδρότητα του παραπάνω απρόβλεπτου καιρικού φαινομένου σε σχετικά περιορισμένη χρονική διάρκειά, είχε ως αποτέλεσμα, **οι χείμαρροι που δημιουργήθηκαν στις θέσεις των ρεμάτων να μειώσουν την ικανότητα αποχετευτικότητας των τεχνικών (οχετών), παρασύροντας μεγάλες ποσότητες φερτών υλικών, οι οποίες έφραξαν τους οχετούς και προκάλεσαν βλάβες σε αυτούς, με αποτέλεσμα την πλήρη κατάκλιση, υποσκαφή και κατακρήμνιση του οδοστρώματος.** Επίσης προκλήθηκαν αστοχίες ρείθρων και πλευρικών τάφρων, έντονες ρηγματώσεις και καθιζήσεις οδοστρώματος, λασπορροές, καθιζήσεις και έντονες «νεροφαγιές» στα επιχώματα καθώς και κατολισθήσεις πρανών ορυγμάτων του οδικού δικτύου. Τέλος, σημειώθηκαν εκτεταμένες βλάβες σε δημόσια κτίρια και κατοικίες καθώς και στις υποδομές της νήσου (υδραυλικά και αποχετευτικά δίκτυα, δίκτυα ύδρευσης, δίκτυα τηλεπικοινωνιών κ.α.).

Οι παραπάνω βλάβες **δεν αντιμετωπίστηκαν και μετά από νέα έντονα καιρικά φαινόμενα (Ιανουάριος 2019, Απρίλιος 2020, με 143mm και 289mm ύψος βροχόπτωσης αντίστοιχα), επιδεινώθηκαν έτι περαιτέρω.** Συγκεκριμένα, στην από 01/02.03.2021 αυτοψία κλιμακίου της Ε.Ο.Α.Ε. διαπιστώθηκε ότι αυξήθηκε η έκταση και το μέγεθος των βλαβών κατά θέσεις. **Μια νέα έντονη βροχόπτωση θα οδηγήσει σε**

κάποιες θέσεις στην πλήρη απώλεια στήριξης και ολική κατάρρευση της οδού (έντονα «νεροφαγώματα» επιχωμάτων οδού), ενώ σε θέσεις που συμβάλλουν ρέματα (στάθμη κοίτης ρέματος = στάθμη οδοστρώματος) στην πλήρη κατάκλιση της οδού με μεγάλη ποσότητα νερού και φερτών, αυξάνοντας πλέον σε μεγάλο βαθμό τον κίνδυνο χρήσης της οδού (απώλεια ανθρώπινης ζωής) και το κόστος αποκατάστασης των ζημιών.

2. Το χρονικό διάστημα μεταξύ της κοινοποίησης του υπ' αρ.15140/30.11.2017 εγγράφου του Γενικού Διευθυντή Συγκοινωνιακών Υποδομών και της Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου 956/28/02.11.2018 έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Μετά την επιστολή του Υπουργείου και σε συνεννόηση με τον Γενικό Γραμματέα η Ε.Ο.Α.Ε. προχώρησε στην υποβοήθηση του Δήμου Σαμοθράκης με σύνταξη εκθέσεων αυτοψίας, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι πρώτες κατεπείγουσες ανάγκες (προσωρινή σήμανση, οδηγίες για τη διάνοιξη νέας οδού στη θέση «Απατσανάδες» με τη βοήθεια του στρατού, προκειμένου να αποκατασταθεί η σύνδεση αποκλεισμένων οικισμών, προτάσεις/μελέτη Ιρλανδικής Διάβασης στη θέση «Απατσανάδες» και πρόταση/μελέτη οχετού επί της αρτηρίας, στοιχεία που χορηγήθηκαν εν συνεχεία στο Δήμο της νήσου αλλά και στην Τεχνική Υπηρεσία της Αλεξανδρούπολης).

- Ακολούθησε εκ νέου αυτοψία (20.10.2017), προκειμένου να καταγραφούν ζημιές σε περιοχές, όπου κατά την 1η επίσκεψη είχαν αποκλεισθεί και δεν κατέστη δυνατή η πρόσβαση, ώστε να γίνει αποτίμηση των ζημιών (οδικό δίκτυο «Δάφνες – Παχιά Άμμος»). Επίσης έγινε καταγραφή κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου και σε υποδομές πέραν του οδικού δικτύου (δίκτυα ύδρευσης – αποχέτευσης, δημόσια κτίρια).

- Στη συνέχεια αποφασίστηκε μέρος των έργων αποκατάστασης του οδικού δικτύου, αρμοδιότητας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης να αποκατασταθεί από αυτή. Κατόπιν τούτου έπρεπε να γίνει διαχωρισμός του Τεχνικού Αντικειμένου και ακολούθησε ανταλλαγή στοιχείων με την Τεχνική Υπηρεσία Αλεξανδρούπολης και την Διεύθυνση Οδικών Υποδομών - Δ13 (Δ.Ο.Υ.) ώστε να καθορισθεί τελικώς το αντικείμενο που θα αφορούσε την Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ της Ε.Ο.Α.Ε., του Δήμου Σαμοθράκης και του Υπουργείου Υποδομών.

- Μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργείου για ένταξη του έργου σε χρηματοδότηση (γ. σχετικό), με την 138910/18.12.2017 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης εγκρίθηκε η τροποποίηση της ΕΟ71 και η ένταξη στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) 2017 του έργου με τίτλο «Τεχνικός Σύμβουλος για την αποκατάσταση του οδικού δικτύου της Νήσου Σαμοθράκης» προϋπολογισμού 180.000€ (με Φ.Π.Α.). Βάσει των ειδικών διατάξεων της εν λόγω απόφασης προβλέπονταν για έργα αρμοδιότητας της Ε.Ο.Α.Ε. ποσό 80.000€, με Φ.Π.Α. (δ. σχετικό).

Επειδή το εν λόγω ποσό μπορούσε να καλύψει μόνο τη μελέτη τοπογραφικής αποτύπωσης στις θέσεις των βλαβών, η Ε.Ο.Α.Ε. προχώρησε στο επόμενο διάστημα στη σύνταξη σχεδίων Τεχνικών Δελτίων Έργων, προκειμένου να ενταχθούν σε χρηματοδότηση το σύνολο των μελετών. Τα εν λόγω σχέδια συντάχθηκαν και εστάλησαν στις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος (e-mail) στις 11/07/2018. Παράλληλα συντάχθηκε σχέδιο Προγραμματικής Σύμβασης σε συνεργασία με το Υπουργείο Υποδομών.

- Με βάση τα όσα προαναφέρθηκαν, το σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης, συνολικού προϋπολογισμού για μελέτες και κατασκευή ύψους 4.960.000€ (με Φ.Π.Α.), οριστικοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2018, εστάλη στο Δήμο Σαμοθράκης και στην από 6015/01.11.2018 συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου της Νήσου εγκρίθηκε η σύναψη τριμερούς Προγραμματικής Σύμβασης και το σχέδιο αυτής, (ε. σχετικό). Ακολούθησε η συνεδρίαση του Δ.Σ. της Ε.Ο.Α.Ε., στην οποία με την

956/28/02.11.2018) Απόφαση αυτού εγκρίθηκε επίσης η σύναψη και το σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης.

Συνοψίζοντας, οι βασικοί λόγοι για την παρέλευση χρονικού διαστήματος ενός έτους ήταν η εκ νέου αποτίμηση των ζημιών κατόπιν τριών συνολικά αυτοψιών, ο διαχωρισμός του Τεχνικού Αντικειμένου λόγω εμπλοκής αρμοδιοτήτων με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, η σύνταξη σχεδίου Τεχνικών Δελτίων για την εξασφάλιση χρηματοδότησης των μελετών και η σύνταξη σχεδίου Προγραμματικής Σύμβασης.

3. Μετά τις παραπάνω ενέργειες και εγκρίσεις μεσολάβησε ένα διάστημα, όπου το **Υπουργείο δεν πρόβη σε καμία ενέργεια, τόσο εξασφάλισης της χρηματοδότησης των 4.960.000€ του προϋπολογισμού της Προγραμματικής όσο και της υπογραφής αυτής (εκλογές 7ης Ιουλίου 2019).**

• Από το 2018 - 2019 δεν υπήρξε ανταπόκριση από το Υπουργείο αλλά και λόγω του γεγονότος ότι η Προγραμματική ήταν τριμερής και έπρεπε και τα τρία μέρη να συμφωνήσουν. Επισημαίνεται ότι, η αρμοδιότητα για τη διαχείριση και ωρίμανση των μελετών διαβιβάζεται στην «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.», μέσω της υπογραφής της Προγραμματικής Σύμβασης.

Στο διάστημα μέχρι την υπογραφή της Προγραμματικής Σύμβασης (28.09.2020) έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Στις 27.09.2019 έγινε η σύσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Ο.Α.Ε.
- Στις 14.10.2019 με την υπ' αρ. ΔΥΟ/ο/5253/14.10.2019 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, εγκρίθηκε η σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης και η υπογραφή αυτής από τον Γενικό Γραμματέα Υποδομών (στ. σχετικό) ενώ παράλληλα έγιναν οι απαιτούμενες ενέργειες για την ένταξη νέου εναρμότμου του έργου στη ΣΑΕ 071, προϋπολογισμού 4.960.000€ (ζ. σχετικό).
- Στις 07.01.2020, με το υπ' αρ.ΔΟΥ/ο/50/07.01.2020 έγγραφο της Διεύθυνσης Οδικών Υποδομών (Δ13) απεστάλη το σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης στο Ελεγκτικό Συνέδριο - Τμήμα Ελέγχου Συμβάσεων (η. σχετικό), προκειμένου να διενεργηθεί ο έλεγχος νομιμότητας. Η σχετική απόφαση έγκρισης εκδόθηκε στις 27.01.2020 (θ. σχετικό) και με το υπ' αρ. ΔΥΟ/οικ.1713/08.04.2020 έγγραφο απεστάλη στην Ε.Ο.Α.Ε. σχέδιο της Σύμβασης σε έξι (6) αντίγραφα προς Υπογραφή από την Διεύθυνση Οδικών Υποδομών (Δ.Ο.Υ) (ι. σχετικό).
- Με την υπ' αρ. 85316/13.05.2020 επιστολή η Ε.Ο.Α.Ε. απέστειλε σχόλια επί του σχεδίου της Προγραμματικής Σύμβασης, (ια. σχετικό), τα οποία ενσωματώθηκαν από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου και εστάλη εκ νέου στις 19.06.2020 (μέσω email) (ιβ. σχετικό) το αναμορφωμένο σχέδιο της Προγραμματικής Σύμβασης. Επί του σχεδίου στάλθηκε email στις 24.06.2020 από τη Διευθύντρια Μελετών ότι συμφωνούμε με το κείμενο (ιγ. σχετικό) και στις 28.07.2020 με email η Γενική Γραμματεία του Υπουργείου μας ζήτησε να μεριμνήσουμε για την υπογραφή της Προγραμματικής Σύμβασης σε πέντε (5) αντίτυπα (ιδ. σχετικό).
- Με το υπ' αρ. 89765/07.09.2020 έγγραφο της Ε.Ο.Α.Ε. διαβιβάστηκε η Σύμβαση στο Δήμο Σαμοθράκης (ιε. σχετικό), η οποία υπεγράφη από τον Δήμαρχο και επεστράφη με την υπ' αρ. 5489/15.09.2020 επιστολή (ιστ. σχετικό). Τέλος, η υπογεγραμμένη από τον Δήμαρχο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» Προγραμματική Σύμβαση απεστάλη στο Υπουργείο στις 18.09.2020 (ιζ. σχετικό) και μας κοινοποιήθηκε με το υπ' αρ. ΔΥΟ/ο/4512/05.10.2020 έγγραφο του Υπουργείου (ιη. σχετικό), υπογεγραμμένη από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.»

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 2 περ. α' και β' του ν. 4441/2016, οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του ν. 4412/2016, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής.

4. Τα οριζόμενα στον **ν. 4412/2016** (Α' 147/2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», ως ισχύει:

ι. Άρθρο 2 «Ορισμοί» :

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 [...]

2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)» νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί,

3) ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές, [...]

7α) ως «δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών νοούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συνδέονται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7 ή τον χωρικό σχεδιασμό, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής,

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α.

Στις συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησής τους με τη μεταφορά της απαραίτητης τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, κοινωνικές μελέτες και μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας,28) ως «δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων» και ως «συμβάσεις άνω των ορίων» νοούνται οι δημόσιες

συμβάσεις και οι συμβάσεις κατά την έννοια της διάταξης της περίπτωσης 5 της παρούσας παραγράφου που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 17 και 237 έως 252, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα όρια της διάταξης των άρθρων 5 και 235, αντίστοιχα, όπως ισχύουν κάθε φορά [...]

ii. Το Άρθρο 5 «Κατώτατα όρια» (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ως εφαρμόζεται κατόπιν έκδοσης του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30ης Οκτωβρίου 2019 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L279/25 της 31.10.2019) για τις διαδικασίες σύναψης σύμβασης κατά το χρονικό διάστημα από 01.01.2020 έως 31.12.2021, ορίζει ως κατώτατα όρια για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, το ποσό των ευρώ 214.000,00.

iii. Το Άρθρο 6 «Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης» (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ):

«1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης {...} 2. Όταν αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν μία χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας. 3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. 4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού {...} 11. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης: α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης· β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες {...}».

iv. Το Άρθρο 26 «Επιλογή των διαδικασιών» (άρθρο 26 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) :

ορίζει ότι «6. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32, οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να προσφεύγουν σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό».

v. Το άρθρο 32 «Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» (άρθρο 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ):

«1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...]

γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».

vi. Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 32^A :

«Ρύθμιση ζητημάτων προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

1. Εξαιρούνται της υποχρεωτικής εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, του άρθρου 36, περί υποχρέωσης χρήσης και λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, της παρ. 1 του άρθρου 72, περί εγγυήσεων, και των παρ. 1 έως 4 του άρθρου 79, περί Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης, οι ακόλουθες περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση: α) όπου η δυνατότητα ανάθεσης περιορίζεται σε έναν προκαθορισμένο συμμετέχοντα, σύμφωνα με την περ. β` της παρ. 2, την παρ. 3, την περ. β` της παρ. 4 και την παρ. 6, β) όπου η ανάθεση έχει επείγοντα χαρακτήρα σύμφωνα με την περ. γ` της παρ. 2, ή γ) όπου η συναλλαγή αφορά σε προμήθεια αγαθών που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων σύμφωνα με την περ. γ` της παρ. 4.

2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 32, περί προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στους όρους της πρόσκλησης, όπου υπάρχει, και η αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να γίνεται σε ενιαίο στάδιο με την ανάθεση της σύμβασης. Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης γίνεται από γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο συγκροτείται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 221, περί οργάνων διενέργειας ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων, και εισηγείται προς το αποφαινόμενο όργανο για κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την ανάθεση της σύμβασης. Ειδικά στην περίπτωση που συντρέχουν οι περιστάσεις της περ. β` της παρ. 1 ως γνωμοδοτικό όργανο μπορεί να ορίζεται και η αρμόδια υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής.

3. Στην περ. γ` της παρ. 1 δεν απαιτείται προηγούμενη πρόσκληση και η διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης διεξάγεται με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συναλλαγής.»

vii. Το άρθρο 61 «Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης»:

«1. Για συμβάσεις άνω των ορίων, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης ή της προκαταρκτικής προκήρυξης, όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26. 2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση. 3. Ως χρόνος έναρξης ενός διαγωνισμού μελετών, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού μελετών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 4. Για συμβάσεις κάτω των ορίων αντί των παραγράφων 1 έως 3, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 120».

viii. Το Άρθρο 23 «Ονοματολογίες» (άρθρο 23 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ):

«οποιοσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων γίνονται με τη χρήση του «Κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)», όπως εγκρίθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Νοεμβρίου 2002, για το κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (L 340)».

ix. Το άρθρο 376 «Μεταβατικές διατάξεις» (άρθρα 90 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 106 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ):

«1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και σε όλους τους διαγωνισμούς μελετών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 3 έως 221), {...} και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τα άρθρα 61, 120, 290 και 330 αντίστοιχα, λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου {...}».

x. Το άρθρο 379 «Έναρξη ισχύος» (άρθρα 90 παράγραφοι 1-2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 106 παράγραφοι 1-2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ):

«1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του {...}».

5. Τα οριζόμενα στον ν. 4782/2021 (Α' 36/2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία.» και ιδίως το άρθρο 142 «Έναρξη ισχύος Μέρους Α'», σύμφωνα με το οποίο :

«1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,

β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138,

γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016,

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α' της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

6. Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 ν. 2229/1994, ως ισχύει και ειδικότερα:

«6. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ιδρύονται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χωριστά για κάθε μεγάλο έργο ύψους άνω των είκοσι πέντε δισεκατομμυρίων (25.000.000.000) δραχμών με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας. Με τις αποφάσεις αυτές προσδιορίζεται το συγκεκριμένο έργο, την πραγματοποίηση του οποίου αναλαμβάνει η εταιρεία και καθορίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. "Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος χρηματοδότησης του έργου".

Τα νομικά αυτά πρόσωπα εφεξής θα διέπονται από τις διατάξεις του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει, εφόσον δεν τροποποιούνται από τις διατάξεις του νόμου αυτού.

7. Σκοπός των εταιριών αυτών είναι:

α. Η ολική ή μερική μελέτη, κατασκευή, επέκταση, συντήρηση, οργάνωση, εξοπλισμός και εκμετάλλευση

κάθε είδους έργου υποδομής, καθώς και η διοίκηση, επίβλεψη και παρακολούθησή τους.

Προκειμένου για έργα οδοποιίας, στην έννοια της εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται και το δικαίωμα της εταιρείας να εισπράττει διόδια, να εκμεταλλεύεται τις παρόδιες εκτάσεις που ανήκουν στο Δημόσιο και να παραχωρεί μέρος ή το σύνολο των δραστηριοτήτων αυτών σε τρίτους. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται τα διόδια που επιτρέπεται να εισπράττει η εταιρεία και ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στην είσπραξη διοδίων και στον καθορισμό και την εκμετάλλευση των παρόδιων εκτάσεων. [...]

9. Για την εκπλήρωση του σκοπού τους, οι εταιρείες μπορούν ενδεικτικά: α) να συνεργάζονται με οποιοδήποτε νομικό ή φυσικό πρόσωπο, με οποιονδήποτε τρόπο, β) να αντιπροσωπεύουν οποιαδήποτε επιχείρηση ημεδαπή ή αλλοδαπή με όμοιους ή παρεμφερείς σκοπούς, γ) να συνάπτουν συμβάσεις προς εξεύρεση οικονομικών πόρων, στις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να χορηγεί την εγγύησή του, δ) να αναθέτουν καθήκοντα συμβούλου σε ημεδαπά ή αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

10. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού εγκρίνεται το καταστατικό των εταιρειών, που θα περιλαμβάνει το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου, τον τρόπο κάλυψης αυτού και τον αριθμό και το είδος των μετοχών της εταιρείας τα ονόματα των μελών του πρώτου διοικητικού συμβουλίου, καθώς και όλες τις λοιπές διατάξεις που απαιτούνται σύμφωνα με τον κωδικοποιημένο νόμο 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει.

Στο διοικητικό συμβούλιο των εταιριών μπορεί να οριστούν και υπάλληλοι της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων, του Υπουργείου Χωροταξίας, Περιβάλλοντος και Δημόσιων Έργων.

11. Οι εταιρείες λειτουργούν για χάρη του δημόσιου συμφέροντος, είναι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Οι εταιρείες δεν υπάγονται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα ούτε στις διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο.

Οι μετοχές τους ανήκουν αποκλειστικά στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται στη Γενική Συνέλευση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και τον αρμόδιο κατά περίπτωση υπουργό.

14. Ο έλεγχος της διαχείρισης των οικονομικών των εταιρειών ενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές που υποβάλλουν αντίγραφο της έκθεσής τους στους εποπτεύοντες υπουργούς.»

7. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω παραγράφου 6 του άρθρου 5 ν. 2229/1994 εξεδόθη η ΚΥΑ Δ17/α/02/69/ΦΝ380/10.11.1994, με θέμα: «Ίδρυση Εταιρείας έργων υποδομής με την επωνυμία Εγνατία Οδός Ανώνυμη Εταιρεία»

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

8. Το υπό εξέταση αίτημα της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. αφορά στη σύναψη δυο συμβάσεων εκπόνησης μελετών, μέσω της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης, βάσει της περιπτ. γ της παρ. 2 του άρθρου 32 ν. 4412/2016, ήτοι για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης. Ειδικότερα, δια της προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. προτίθεται να αναθέσει:

α. εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και οριστικής υδραυλικής μελέτης του οδικού τμήματος «Ακρωτήριο

Φονιάς – Κήποι», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €226.506 (πλέον Φ.Π.Α.)

και β. την εκπόνηση τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης, οριστικής υδραυλικής μελέτης και προκαταρκτικών τεχνικών του οδικού τμήματος «Δάφνες – Παχιά Άμμος», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €223.055 (πλέον Φ.Π.Α.).

9. Όπως αναφέρεται αναλυτικότερα στο σημείο 11 ανωτέρω, η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. αποτελεί επιχείρηση κοινής ωφελείας, η οποία λειτουργεί προς τον σκοπό εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού (πλέον) Υποδομών και Μεταφορών. Οι μετοχές της ανήκουν εξ' ολοκλήρου στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται στη Γενική Συνέλευση της εταιρείας από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών.

Δια της υπ' αριθμ. 195/27.10.2011 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, υπό τον τίτλο "Μεταφορά στην εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου» περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου κατά τις διατάξεις του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ Α' 152)" (ΦΕΚ Β' 2501/4.11.2011) παρασχέθηκε, μεταξύ άλλων, η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να συνομολογήσει με το Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ. σύμβαση, με την οποία το τελευταίο θα ασκεί για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν σε μετοχές ποσοστού 100% επί του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με την επωνυμία "Εγνατία Οδός Α.Ε.", άνευ μεταβολής της σύνθεσης του μετοχικού κεφαλαίου της, το οποίο συνεχίζει να ανήκει κατά 100% στο Ελληνικό Δημόσιο.

Με τα δεδομένα αυτά, η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ έχει κριθεί (πρβλ. Γνώμες 95/2014, 130/2014, Δ129/2018, Δ141/2018) από την Αρχή ότι αποτελεί οργανισμό δημοσίου δικαίου και κατά συνέπεια αναθέτουσα αρχή, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 και 4 ν. 4412/2016.

Σημειώνεται επιπροσθέτως ότι σύμφωνα με το με Α.Π. οικ. 2/ 18392 /ΔΠΔΣ/04.05.2020 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο περιλαμβάνει κατάσταση των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και αναρτάται στο διαδίκτυο σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης του Υπ. Οικονομικών 2/22717/0094/09-03-2011 (ΦΕΚ 474/τ.Β'/2011) που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ περιλαμβάνεται στους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών (1039, σελ. 2).

10. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4013/2011, άρθρο 2 παρ. 2 περιπτ. γ' υποπεριπτ. δδ', οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τα άρθρα 26 παρ. 2 περιπτ. β', 32 και 269 ν. 4412/2016, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον εμπíπτουν, λόγω εκτιμώμενης αξίας, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, με τη ρητή εξαίρεση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας.

Δεδομένης της επικαλούμενης ως απρόβλεπτης περιστασης, η οποία αφορά σε θεομηνία και ειδικότερα σε ισχυρή βροχόπτωση η οποία προκάλεσε πλημμύρες στη Νήσο Σαμοθράκη, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Ως ανωτέρω βία νοείται κάθε γεγονός απρόβλεπτο, το οποίο στην εκάστοτε εξεταζόμενη περίπτωση (κρίση ad hoc) δεν θα μπορούσε να είχε αποτραπεί, ούτε με επίδειξη άκρας επιμέλειας και σύνεσης.¹ Σε ό,τι αφορά στο ενωσιακό δίκαιο, η έννοια της ανωτέρας βίας δεν περιορίζεται στην απόλυτη αδυναμία,

¹ Γνωμ. ΝΣΚ 252/2017, βλ. ΣτΕ 3559, 3560/2005, σκ. 6η, ΣτΕ 2630/2001, σκ. 9η, εκδοθείσες υπό καθεστώς ν. 1262/1982, πρβλ. ΣτΕ 212/2006, σκ. 9η, ΣτΕ 26/1995 - Τμ. Β', ΣτΕ 461/1999 - Τμ. Στ', ΣτΕ 2977/ 1995-Τμ. Β', ΣτΕ 1097/1994 - Τμ. Β', κ.α.

αλλά καλύπτει και ξένες προς τον ενδιαφερόμενο περιστάσεις, μη φυσιολογικές και απρόβλεπτες (αντικειμενικό στοιχείο), οι συνέπειες των οποίων δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν ακόμα και με την επίδειξη της δέουσας επιμελείας, συνδέοντας κατά τον τρόπο αυτόν την ύπαρξη αυτών των περιστάσεων με την υποχρέωση του ενδιαφερομένου να προφυλαχθεί από τις συνέπειες του ακραίου γεγονότος, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα χωρίς να υποβληθεί σε υπέρμετρες θυσίες (υποκειμενικό στοιχείο).² Επιπροσθέτως, ως έχει συναφώς κριθεί, η έννοια της ανωτέρας βίας πρέπει να προσδιορίζεται ανάλογα με το νομικό πλαίσιο εντός του οποίου προορίζεται η παραγωγή των εννόμων αποτελεσμάτων της.³

Από την άλλη πλευρά, ως απρόβλεπτες περιστάσεις, κατά την έννοια του άρθρου 32 παρ. 2 περιπτ. γ' ν. 4412/2016, για την οποία συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής προς έκδοση σύμφωνης γνώμης, νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπίγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία.⁴ Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής.⁵ Σημειώνεται περαιτέρω η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι γεγονότα, όπως η προσεχής λήξη ισχύος των συμβάσεων υπηρεσιών, ή η ανάγκη παροχής των σχετικών υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του φορέα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απρόβλεπτες περιστάσεις.⁶

Ως προς τη σύγκριση των δυο ως άνω αξιολογούμενων καταστάσεων, δηλαδή εάν κάποιος γεγονόσ συνιστά λόγο ανωτέρας βίας και όχι απλώς απρόβλεπτη περίσταση, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 2 περιπτ. γ' υποπεριπτ. δδ του ν.4013/2011, επισημαίνονται τα εξής χαρακτηριστικά :⁷

Κατά πρώτον, προκειμένου να εμπίπτει ένα γεγονός στην έννοια της ανωτέρας βίας, πρέπει να πρόκειται για γεγονός ή φαινόμενο ακραίου χαρακτήρα.

Δεύτερον, η περίπτωση της ανωτέρας βίας, σε αντίθεση με την απρόβλεπτη περίσταση, κατά την οποία αρκεί η έλλειψη ευθύνης της αναθέτουσας αρχής, δεν περιορίζεται στην απόλυτη αδυναμία, αλλά καλύπτει και ξένες προς τον ενδιαφερόμενο περιστάσεις, μη φυσιολογικές και απρόβλεπτες (αντικειμενικό στοιχείο), οι συνέπειες των οποίων δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν ακόμα και με την επίδειξη της δέουσας επιμελείας, ή μέτρων ακραίας επιμέλειας (κατά την εθνική νομολογία), συνδέοντας κατά τον

---

² Βλ. σχετικά Δ107/2018 απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., με παραπομπή στις C - 195/91 P, Bayer κατά Επιτροπής, σκ. 31-32, 2002, C - 208/01, Parras Medina, σκ. 19, C 266/84 Denkavit, C 209/83, Ferriere, Valsabbia, C 314/2006 Société Pipeline Méditerranée et Rhône κατά Administration des douanes et droits indirects σκ. 23- 24.

³ Βλ. σχετικά Δ107/2018 απόφαση Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁴ βλ. ΣτΕ 1747/2011.

⁵ βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008.

⁶ βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ. VI 93/2011, 91/2007, Κλ. Ζ 264/2010, Κλ. ΣΤ 205/2007, Τμ. VI 58/2005, 91/2007, 19/2009.

⁷ Πρβλ. Δ15/2020 γνώμη της Αρχής.

τρόπο αυτόν την ύπαρξη αυτών των περιστάσεων με την υποχρέωση του ενδιαφερομένου να προφυλαχθεί από τις συνέπειες του ακραίου γεγονότος, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα χωρίς, βεβαίως, να υποβληθεί σε υπέρμετρες θυσίες (υποκειμενικό στοιχείο).

Τρίτον, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ένταση της χρονικής συνάφειας του γεγονότος με τον άμεσο χαρακτήρα της ικανοποίησης της δημιουργηθείσας ανάγκης.

Κατόπιν των ανωτέρω επισημάνσεων, προκύπτει ότι οι επικαλούμενες περιστάσεις, οι οποίες έλαβαν χώρα τον Σεπτέμβριο 2017, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν ανωτέρα βία.

11. Σε συνέχεια του συνόλου των προαναφερθέντων, προκύπτει ότι η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ αποτελεί αναθέτουσα αρχή, οι δε σκοπούμενες συμβάσεις αποτελούν συμβάσεις υπηρεσιών, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 7 υποπερ. (α) ν. 4412/2016, ως ισχύει. Κατά συνέπεια συντρέχει περίπτωση αρμοδιότητας της Αρχής προς έκδοση σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, καθώς η σκοπούμενη σύμβαση ανέρχεται σε ποσό άνω του ορίου των 214.000,00 ευρώ, το οποίο ορίζεται, επί του παρόντος χρόνου, ως το κατώτατο όριο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ από μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές (Κ.Α.Α.), ως προς τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, εμπίπτει δε, από πλευράς αντικειμένου, στην αρμοδιότητα της Αρχής.

12. Ως προς τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, επισημαίνεται ότι η εν λόγω διαδικασία έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις, όπως ενσωματώθηκαν με τα άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016. Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/ΕΕ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

13. Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ επικαλείται ρητώς ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός της, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016. Δέον, επομένως, όπως διερευνηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της επικαλούμενης στο αίτημα νομικής βάσης.

14. (α) Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις :

i) ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας

ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και

ν) ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

15. Ως προς την εξέταση των επιμέρους προϋποθέσεων προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, δυνάμει του άρθρου 32 παρ. 2 περιπτ. γ ν. 4412/2016, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) **Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες :**

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο υπό εξέταση αίτημα, η ανάγκη αυτή θεμελιώνεται στο γεγονός ότι «[η] παρούσα κατάσταση στα εν λόγω οδικά τμήματα κρίνεται επισφαλής καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος σε περίπτωση νέων καιρικών φαινομένων, ακόμα και ήπιας μορφής, να προκληθεί ολική κατάρρευση των πρανών, πλήρης υποσκαφή των επιχωμάτων και κατ' επέκταση κατάρρευση του οδοστρώματος. Αποτέλεσμα θα είναι η διακοπή της κυκλοφορίας των οχημάτων, με κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τους κατοίκους των οικισμών και επισκεπτών της νήσου και η πρόκληση ατυχήματος με κίνδυνο απώλειας ανθρώπινης ζωής. Τέλος, οι προκληθείσες ζημιές στις ιδιοκτησίες κατά περίπτωση μπορούν να οδηγήσουν τελικώς σε σημαντικότερες απώλειες περιουσιών (καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κ.α.).»

Οι ως άνω ισχυρισμοί υποστηρίζονται από το από 12.01.2021 υποβληθέν έγγραφο του Δημάρχου Σαμοθράκης, σύμφωνα με το οποίο (βλ. ιστορικό της παρούσας) υφίσταται ραγδαία επιδείνωση του οδικού δικτύου της νήσου Σαμοθράκης, καθώς, από τη θεομηνία που έπληξε το νησί τον Σεπτέμβριο 2017 έως σήμερα δεν έχουν αποκατασταθεί οι ζημιές, ούτως ώστε να υφίσταται κίνδυνος διακοπής της κυκλοφορίας και μη ασφαλούς χρήσης του από τους κατοίκους του νησιού και τους επισκέπτες. Στο αρχικό αίτημα αναφέρεται ότι κατόπιν αυτοψίας που διενέργησε η αιτούσα την 01-02.03.2021, «οι θέσεις που παρουσιάζουν προβλήματα έχουν αυξηθεί από 35 σε 37».

Επιπλέον, έχει υποβληθεί η με Α.Π. 2373/24.03.2021 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, με την οποία παρατάθηκε η κήρυξη σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας ο Δήμος Σαμοθράκης, «καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης και το έργο της διαχείρισης των συνεπειών από τις καταστροφές που προκλήθηκαν από έντονα καιρικά φαινόμενα (έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες) που εκδηλώθηκαν στις 25.09.2017 και 26.09.2017, δεν έχει ολοκληρωθεί [...]», έως την 29 Σεπτεμβρίου 2021.

Στο έγγραφο παροχής συμπληρωματικών στοιχείων αναφέρεται ότι καθώς οι ζημιές/βλάβες που προκλήθηκαν από τα πλημμυρικά φαινόμενα του Σεπτεμβρίου 2017 δεν έχουν αντιμετωπιστεί, και μετά από νέα έντονα καιρικά φαινόμενα (Ιανουάριος 2019, Απρίλιος 2020, με 143mm και 289mm ύψος βροχόπτωσης αντίστοιχα), επιδεινώθηκαν έτι περαιτέρω. Συγκεκριμένα, στην από 01/02.03.2021 αυτοψία κλιμακίου της Ε.Ο.Α.Ε. διαπιστώθηκε ότι αυξήθηκε η έκταση και το μέγεθος των βλαβών κατά θέσεις. Μια νέα έντονη βροχόπτωση θα οδηγήσει σε κάποιες θέσεις στην πλήρη απώλεια στήριξης και ολική κατάρρευση της οδού (έντονα «νεροφαγώματα» επιχωμάτων οδού), ενώ σε θέσεις που συμβάλλουν ρέματα (στάθμη κοίτης ρέματος = στάθμη οδοστρώματος) στην πλήρη κατάκλιση της οδού με μεγάλη ποσότητα νερού και φερτών, αυξάνοντας πλέον σε μεγάλο βαθμό τον κίνδυνο χρήσης της οδού (απώλεια ανθρώπινης ζωής) και το κόστος αποκατάστασης των ζημιών.

Ως εκ τούτου προκύπτει επιτακτική ανάγκη αποκατάστασης των ζημιών που προκλήθηκαν το πρώτον τον Σεπτέμβριο 2017, άλλως προκύπτει ότι διαφαίνεται διατήρηση της κατάστασης η οποία εκκίνησε τον Σεπτέμβριο 2017 συνεπεία των καταστροφών που υπέστη η νήσος Σαμοθράκη λόγω της θεομηνίας και η οποία ουδέποτε αποκαταστάθηκε. Προς την κατεύθυνση αυτή συνηγορούν και οι αλληπάλληλες παρατάσεις της κατάστασης έκτακτης ανάγκης στην οποία τελεί η νήσος Σαμοθράκη από τον Σεπτέμβριο

2017. Στο πλαίσιο αυτό σημειώνεται ότι οι δυο προς ανάθεση συμβάσεις αφορούν, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, τις κύριες – πλέον επείγουσες παρεμβάσεις στα οδικά τμήματα «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι», «[...] όπου εμφανίζονται προβλήματα τα οποία χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης όπως είναι:

- βραχοκαταπτώσεις πρανών,
- κατολισθήσεις του εδαφικού μανδύα των ορυγμάτων,
- υποσκαφές επιχωμάτων,
- αποφράξεις πλήθους οχετών από φερτά υλικά,
- αστοχίες φερόντων στοιχείων οχετών έως και σε κάποιες θέσεις την πλήρη αστοχία τους,
- εκτεταμένες υποσκαφές οδοστρώματος,
- αστοχίες τριγωνικών ρείθρων, πλευρικών τάφρων,
- τοπικά έντονες ρηγματώσεις και καθιζήσεις οδοστρώματος».

Η ανάθεση / πραγματοποίηση των δευτερευουσών παρεμβάσεων, ήτοι εκείνων που «αφορούν σε έργα τα οποία δεν χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης και αφορούν σε αποκαταστάσεις αποχετευτικών δικτύων, αντιπλημμυρικές παρεμβάσεις, οριοθετήσεις ρεμάτων καθώς και επεμβάσεις σε δημόσιες κτιριακές υποδομές [...] θα επιτευχθεί μέσω διαδικασιών ανάθεσης κατά το άρθρο 27 και λοιπές διατάξεις του Νόμου 4412/2016, αλλά και από υφιστάμενες συμβάσεις Συμφωνίες – Πλαίσιο.»

Ως προς τις ανάγκες που προτίθεται να καλύψει μέσω των συμβάσεων του θέματος, η αιτούσα ρητώς αναφέρει ότι ο κατεπείγων χαρακτήρας των προς ανάθεση συμβάσεων δε συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν οι προβλεπόμενες από τον ν. 4412/2016 διαδικασίες, της διαδικασίας του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016 συμπεριλαμβανομένης.

Εν προκειμένω θα πρέπει να επισημανθεί συναφώς η νομολογία του Δικαστηρίου της Ένωσης, σύμφωνα με την οποία παρεκκλίσεις από την κανονική διαδικασία δεν μπορούν να ισχύσουν όταν οι αναθέτουσες αρχές διαθέτουν επαρκή χρόνο για την τήρηση της ταχείας κλειστής διαδικασίας. Κατά τον τρόπο αυτό έχει κριθεί ότι δεν συνέτρεχε το στοιχείο του κατεπείγοντος στην περίπτωση κατασκευής προστατευτικού φράγματος κατά χιονοστιβάδων, καθότι μεσολάβησαν τρεις μήνες από τη γνώση της συνδρομής του απρόβλεπτου γεγονότος μέχρι τη διενέργεια της διαπραγμάτευσης από την αναθέτουσα αρχή.⁸ Ομοίως γίνεται δεκτό ότι η εξαιρετική διαδικασία του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' του ν.4412/2016, δεν μπορεί να υποστηριχθεί βάσιμα ότι διενεργείται σε συμμόρφωση με τη ratio της ανωτέρω διάταξης σε περίπτωση έλλειψης χρονικής εγγύτητας μεταξύ της εκδήλωσης των ακραίων καιρικών φαινομένων και των προκληθεισών ζημιών από την μία και διενέργειας διαπραγμάτευσης από την άλλη πλευρά.⁹

Προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση της υπό εξέταση περίπτωσης κατά τα ανωτέρω και δεδομένου ότι η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης αποτελεί εξαιρετική διαδικασία σύναψης σύμβασης, αναγκαίο προαπαιτούμενο για την εφαρμογή της είναι η διαδικασία αυτή να ενεργείται σε χρονική εγγύτητα προς το χρόνο εκδήλωσης των ανωτέρω ειδικών περιστάσεων, δηλαδή του επικείμενου κινδύνου, υπό την έννοια ότι η μεσολαβούσα χρονική περίοδος δε θα αρκούσε ώστε να ενεργοποιηθεί και να ολοκληρωθεί η ανοιχτή διαγωνιστική διαδικασία. Σε διαφορετική περίπτωση, ήτοι σε περίπτωση κατά την οποία δεν υφίσταται χρονική εγγύτητα προς τον

⁸ C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, σκ. 9 και 13. Β. ομοίως Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-24/91, σκ. 14.

⁹ ΣτΕ 1747/2011, 1592/2004, 4169/1996, Ελ.Συν. 1509/2012 VI Τμ., ΑΕΠΠ Α272/2020, 128/2020, 1078/2018.

χρόνο κατά τον οποίο συνέτρεξαν οι εξαιρετικές περιστάσεις, εξαιτίας των οποίων απειλήθηκε η επέλευση σοβαρού κινδύνου, αλλά σε ικανή χρονική απόσταση απ' αυτού, αναιρείται ουσιαστικώς ο εξαιρετικός χαρακτήρας της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.¹⁰

Εν προκειμένω, δεδομένου του χρόνου αρχικής υποβολής του υπό εξέταση αιτήματος, ήτοι 26.04.2021, καθώς και του χρόνου εκδήλωσης των γενεσιουργών γεγονότων, ήτοι των ακραίων καιρικών φαινομένων της 25.09.2017 και 26.09.2017, προκύπτει ότι στην υπό εξέταση περίπτωση έχει μεσολαβήσει διάστημα σχεδόν τριών ετών και επτά μηνών μεταξύ των ως άνω δύο οροσήμων, ήτοι του αιτήματος για τη διενέργεια της εξαιρετικής διαδικασίας της διαπραγμάτευσης και των γεγονότων που προκάλεσαν τις προς αποκατάσταση ζημιές και συνεπώς ελλείπει παντελώς το στοιχείο της χρονικής μεταξύ τους εγγύτητας.

Επιπροσθέτως, από τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο του αιτήματος, δεν προκύπτει ότι ο επικαλούμενος κατεπίγνων χαρακτήρας των προς ανάθεση συμβάσεων συνιστά κατεπίγουσα ανάγκη που δε συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν οι προβλεπόμενες από τον ν. 4412/2016 διαδικασίες, και δη της διαδικασίας που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 27, η οποία εφαρμόζεται όταν υφίσταται επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή.

ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

1. Εισαγωγικώς επισημαίνεται ότι ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπίγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011).

Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008). Σημειώνεται περαιτέρω η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι γεγονότα, όπως η προσεχής λήξη ισχύος των συμβάσεων υπηρεσιών, ή η ανάγκη παροχής των σχετικών υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του φορέα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απρόβλεπτες περιστάσεις (βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ. VI 93/2011, 91/2007, Κλ. Ζ 264/2010, Κλ. ΣΤ 205/2007, Τμ. VI 58/2005, 91/2007, 19/2009). Επιπλέον, κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπίγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά πράξεις VI Τμ. Ελ. Συν. 91/2007, 205/2007 και Τμ. IV 160/2013, 182/2014). Η ανωτέρω παρατεθείσα πάγια νομολογία, περί μη συνδρομής απρόβλεπτου γεγονότος, συνάδει και με την με αρ. 1747/2011 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με

¹⁰ Πρβλ. Πρακτικά Ολομελείας ΕλΣυν. 14^{ης} Γεν.Συν/20.06.2012, ΕλΣυν. 05/2012, Μείζονος, ΕλΣυν. Τμ.6/2731/2010.

την οποία “κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 25 του π.δ 60/2007, δεν συνιστά απρόβλεπτο γεγονός που θα δικαιολογούσε κατ' εξαίρεση, την επιλογή από τη Διοίκηση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση το γεγονός της άσκησης των προβλεπόμενων εκ του νόμου ένδικων μέσων παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας” (σκέψη 7).

Σύμφωνα με τη νομολογία του προκατόχου του Δικαστηρίου της Ένωσης, τόσο η ενδεχόμενη πρόβλεψη προϋποθέσεων και εσωτερικών προθεσμιών και διαδικασιών από την ίδια τη Διοίκηση, όσο και η καθυστέρηση εκκίνησης των διαδικασιών αναθέσεως, σε περίπτωση που τέτοιες εγκριτικές διαδικασίες και προθεσμίες προβλέπονται, δε θα μπορούσαν να θεωρηθούν επαρκής λόγος για την τεκμηρίωση του κατεπείγοντος οφειλόμενου σε απρόβλεπτα γεγονότα_ (βλ. ΔΕΚ 2005, C-394/02 Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας σκέψεις 43 και 44), ενώ αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

2. Από τα στοιχεία του φακέλου ως προς τη θεμελίωση της απρόβλεπτης περίπτωσης, ως αποτυπώνονται στο ιστορικό της παρούσας, προκύπτει ότι η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ επικαλείται ως τέτοια περίπτωση τα ακραία καιρικά φαινόμενα που έλαβαν χώρα στη Σαμοθράκη την 25-26 Σεπτεμβρίου 2017.

Με τα δεδομένα αυτά, λεκτέα τα ακόλουθα:

Ως απρόβλεπτες δε περιστάσεις νοούνται εκείνα τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία, ακριβώς επειδή δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα της ευθύνης της, καθιστούσαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό και τη λήψη των αναγκαιών για την αντιμετώπιση τους μέτρων.¹¹ Στο πλαίσιο αυτό, οι έντονες βροχοπτώσεις και οι καταστροφικές πλημμύρες που τις ακολούθησαν, αποτελούν έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα, τα οποία αντικειμενικά δεν είναι σε θέση να προβλέψει μια επιμελής αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής. Ως εκ τούτου συνιστούν απρόβλεπτες περιστάσεις κατά την έννοια της ανωτέρω νομολογίας.

iii) ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει

Σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, η επικαλούμενη ως απρόβλεπτη περίπτωση, ήτοι η θεομηνία που έπληξε τη νήσο Σαμοθράκη τον Σεπτέμβριο 2017 αποτελεί τον αιτιώδη σύνδεσμο με την ανακύψασα κατεπείγουσα ανάγκη ανάθεσης των συμβάσεων θέματος.

Εν προκειμένω, το εξεταζόμενο αίτημα δεν παρουσιάζει χρονική εγγύτητα προς το χρόνο επέλευσης της επικαλούμενης απρόβλεπτης περίπτωσης. Διαφαίνεται, ωστόσο από τις παραταθείσες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, η τελευταία εκ των οποίων λήγει τον Σεπτέμβριο 2021, ότι η επικαλούμενη ανάγκη της εκπόνησης των σκοπούμενων μελετών διατηρεί τον χαρακτήρα επείγοντος, ήτοι χρήζει άμεσης αντιμετώπισης.

Θα πρέπει να επισημανθεί στο πλαίσιο αυτό το γεγονός ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει καμία ενέργεια αποκατάστασης των ζημιών του 2017 έως σήμερα.

iv) ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη

---

¹¹ Πρβλ. ΕλΣυν 7/2007, 184/2007, 199/2007, 35/2008 Πράξεις του IV Τμ., ΕλΣυν 91/2007, 105/2007, 171/2007 Πράξεις VI Τμ.

Σύμφωνα με την τεκμηρίωση της εν λόγω περίπτωσης, όπως αναλυτικά αποτυπώνονται στο ιστορικό της παρούσας, η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ αιτιάζεται ότι η μεγάλη χρονική απόκλιση μεταξύ της επέλευσης της επικαλούμενης περιστάσεως, τον Σεπτέμβριο 2017 και της υποβολής του υπό εξέταση αιτήματος, δεν οφείλεται σε δική της υπαιτιότητα.

Περαιτέρω, στο έγγραφο παροχής συμπληρωματικών στοιχείων και σε απάντηση σχετικού ερωτήματος της Αρχής, πραγματοποιείται αναλυτική αναφορά των ενεργειών στις οποίες προέβη η αιτούσα από την κοινοποίηση του εγγράφου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, τον Νοέμβριο 2017 έως την έγκριση σύναψης της προγραμματικής σύμβασης από τη διοίκηση της εταιρείας, ένα έτος αργότερα, ήτοι τον Νοέμβριο 2018. Οι εν λόγω ενέργειες αποτυπώνονται αναλυτικά στο ιστορικό της παρούσας. Όπως συνοψίζει η αιτούσα στο έγγραφο παροχής συμπληρωματικών στοιχείων, «[...] οι βασικοί λόγοι για την παρέλευση χρονικού διαστήματος ενός έτους ήταν η εκ νέου αποτίμηση των ζημιών κατόπιν τριών συνολικά αυτοψιών, ο διαχωρισμός του Τεχνικού Αντικειμένου λόγω εμπλοκής αρμοδιοτήτων με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, η σύνταξη σχεδίου Τεχνικών Δελτίων για την εξασφάλιση χρηματοδότησης των μελετών και η σύνταξη σχεδίου Προγραμματικής Σύμβασης.»

Όπως προκύπτει από τα διαλαμβανόμενα στον φάκελο του αιτήματος, από την έγκριση της προγραμματικής σύμβασης από τη διοίκηση της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ έως την υπογραφή της από τα εμπλεκόμενα μέρη, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, αιτούσα και Δήμο Σαμοθράκης, μεσολάβησε χρονικό διάστημα δυο ετών, κατά το οποίο η Πολιτεία προκύπτει ότι δεν προέβη σε καμία ενέργεια ως προς την αποκατάσταση των ζημιών. Εν τέλει η προγραμματική σύμβαση υπεγράφη τον Σεπτέμβριο 2020, ήτοι ακριβώς τρία χρόνια μετά την επέλευση των επικαλούμενων ως απρόβλεπτων περιστάσεων του Σεπτεμβρίου 2017. Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ κατέστη αρμόδια για τη συμβασιοποίηση των μελετών δια της προγραμματικής σύμβασης, ενώ η έγκριση της χρηματοδότησης αυτής έλαβε χώρα την 31.12.2020.

Ως προς το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της υπογραφής της προγραμματικής σύμβασης, τον Σεπτέμβριο 2020 έως την έγκριση της χρηματοδότησης του έργου, η αιτούσα αναφέρει συνοπτικά στο αρχικό αίτημα ότι «Η Ε.Ο.Α.Ε. μετά την υπογραφή της προγραμματικής Σύμβασης και σε αναμονή της χρηματοδότησης του έργου (13.12.2020) δεν μπορούσε να προχωρήσει σε ενέργειες συμβασιοποίησης των μελετών. Προέβη παρόλα αυτά άμεσα σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προετοιμασίας της διαγωνιστικής διαδικασίας, που αφορά στην συλλογή των υφιστάμενων μελετών, στην επί τόπου αυτοψία, στην αξιολόγηση των στοιχείων, στον καθορισμό του μελετητικού αντικειμένου και τέλος στην κοστολόγησή του.»

Ως προς το χρονικό αυτό διάστημα μεταξύ της 01.01.2021 έως την υποβολή του αιτήματος, η αιτούσα κάνει αναφορά στο γεγονός ότι διενήργησε αυτοψία στη νήσο Σαμοθράκη τον Μάρτιο 2021, προκειμένου να αποτυπωθεί η πραγματική κατάσταση του προς αποκατάσταση οδικού δικτύου και κατά συνέπεια το προς ανάθεση αντικείμενο κατά περίπτωση.

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ συμμετείχε ήδη από τον Νοέμβριο του 2017 στις προπαρασκευαστικές ενέργειες σύναψης της προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, της αιτούσας και του Δήμου Σαμοθράκης, η έγκριση σύναψης της οποίας έλαβε χώρα από τη διοίκηση της εταιρείας, ένα έτος αργότερα, τον Νοέμβριο 2018 προκειμένου εν τέλει να υπογραφεί τον Σεπτέμβριο του 2020, καίτοι το σχέδιο είχε εγκριθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο ήδη από τις 27.01.2020. Επιπλέον, η αιτούσα υπέβαλε το υπό εξέταση αίτημα τον Απρίλιο του 2021, ήτοι επτά (7) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης, το αντικείμενο της οποίας γνώριζε από τον Νοέμβριο του 2017.

Στην υπό εξέταση υπόθεση, η αιτούσα πράγματι κατέστη αρμόδια για τη συμβασιοποίηση των εν θέματι

μελετών μόλις τον Σεπτέμβριο του 2020 δυνάμει της προγραμματικής σύμβασης, ωστόσο, από το υποβληθέν ιστορικό, προκύπτει η συμμετοχή της, ως συμβαλλόμενο μέρος της προγραμματικής σύμβασης, στη διαδικασία της σύναψής της και συνεπώς η συνευθύνη της για την υπέρμετρη καθυστέρηση υπογραφής της καθώς δεν διαφαίνεται ότι όχλησε ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο συνέβαλε προκειμένου να επιταχυνθεί η σχετική διαδικασία. Επιπλέον, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει και η ευθύνη του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, το οποίο όλο αυτό το διάστημα των τριών ετών, από την εκδήλωση των ακραίων καιρικών φαινομένων έως την υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης, διατηρούσε την αρμοδιότητα για την επίτευξη των σχετικών διαδικασιών αποκατάστασης των ζημιών. Συνεπώς, δέον όπως, ως προς την εξέταση της υπό κρίση προϋπόθεσης, προσμετρηθεί στην ευθύνη της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ και η ευθύνη του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, ως κατ' αρχήν αρμόδιας αναθέτουσας αρχής, καθώς η πρώτη διαδέχεται το τελευταίο δυνάμει της προγραμματικής σύμβασης και καθίσταται με τον τρόπο αυτό αρμόδια να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάθεση των εν θέματι συμβάσεων.¹² Από τα διαλαμβανόμενα δε στο ιστορικό δεν καταλείπεται ουδεμία αμφιβολία για την ευθύνη τους στην καθυστέρηση αποκατάστασης των σχετικών ζημιών. Εν κατακλείδι, από το συνδυασμό των ως άνω προαναφερομένων, κρίνεται ότι δεν συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εξαιρετικής διάταξης της περπ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 και, συνεπώς, παρέλκει η εξέταση του αναγκαίου μέτρου ανάθεσης των εν θέματι συμβάσεων.

Κατά το τελολογικό μέρος της εφαρμοστέας ρύθμισης, δέον όπως επισημανθεί ότι η επίκληση της υπό εξέταση νομικής βάσης, η οποία αφορά σε διενέργεια όλως εξαιρετικής διαδικασίας για την αντιμετώπιση κατεπείγουσας ανάγκης, χωρίς μάλιστα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, από τον Σεπτέμβριο του 2017 έως σήμερα να έχει προηγηθεί οποιαδήποτε ενέργεια αποκατάστασης των ζημιών, ουδόλως συνάδει με την επικαλούμενη διάταξη καθεαυτήν ή με το σκοπό και το πνεύμα της ρύθμισης από τον ενωσιακό νομοθέτη που στόχο έχουν την θεραπεία κατεπειγουσών αναγκών (και όχι απλώς επειγουσών, για τις οποίες επιφυλάσσονται οι διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 27 παρ. 3 του ν.4412/2016) συνδεδεμένων ευθέως με απρόβλεπτες περιστάσεις, οι προϋποθέσεις εφαρμογής της οποίας, κατά τα προαναφερόμενα, ερμηνεύονται συσταλτικά. Επομένως, λαμβανομένων υπόψη του ειδικού και εξαιρετικού χαρακτήρα της ρυθμίσεως και των τιθέμενων από το ενωσιακό δίκαιο αυστηρών προϋποθέσεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί να τυγχάνει εφαρμογής σε περιπτώσεις, όπου η προβαλλόμενη ως κατεπείγουσα ανάγκη φέρεται να οφείλεται – συνδέεται με απρόβλεπτη κατάσταση αναγόμενη σε χρόνο που απέχει ιδιαιτέρως και πάντως όχι ευλόγως από την ήδη επικαλούμενη ανάγκη.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Αρχή **ομόφωνα** αποφασίζει:

Τη **μη παροχή σύμφωνης γνώμης**, κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, επί του εξεταζομένου αιτήματος της **ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ** για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για την ανάθεση συμβάσεων: α. εκπόνησης τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και οριστικής υδραυλικής μελέτης του οδικού τμήματος «Ακρωτήριο Φονιάς – Κήποι», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €226.506 (πλέον Φ.Π.Α.) και β. εκπόνησης τοπογραφικής μελέτης, οριστικής μελέτης

---

¹² βλ. και σχετική νομολογία ΕλΣυν για το ενιαίο της Διοίκησης ως προς τις υπηρεσίες υγείας ΚΠΕΔ ΙV Τμ. 74/2018, 167/2017, ΙV Τμ. 44/2017 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

οδοποιίας, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ειδικής οικολογικής αξιολόγησης, οριστικής υδραυλικής μελέτης και προκαταρκτικών τεχνικών του οδικού τμήματος «Δάφνες – Παχιά Άμμος», Νήσου Σαμοθράκης, προϋπολογισμού €223.055 (πλέον Φ.Π.Α.), κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν . 4412/2016, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 25 Ιουνίου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης